

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
9. JUNIJ
1995

Letnik 50
Štev. 23 (2810)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

So »čisti« svobodnjaki vpleteni v cestni škandal?

Tudi na Koroškem se po novem lahko ponašamo s korupcijo pri gradnji avtocest. In vse kaže, da je v to vpletena stranka, ki se je sama razglasila za najbolj »čisto«.

Gre za končne obračune za gradbeni odsek »Kot« in »Rožek« pri karavanški avtocesti. Firme so za dela, ki jih niso opravila, predložile za 221,5 milijona previsoke račune. Kontrolorji ŐSAG, to je avstrijske družbe za gradnjo cest in avtocest, so poleg tega opravili nekaj kontrolnih pregledov in ugotovili, da so bila nekatera dela izvedena zelo pomanjkljivo. Nato so firme oddale nove za 196 milijonov znižane končne račune.

Politično odgovoren za gradnjo in nadzor ter obračune je bil po pogod-

bi med Tauernautobahn AG (TAG) in deželno Koroško deželni referat za gradnjo cest. Ta pa je bil, tako kot danes, tudi takrat v rokah svobodnjakov. Vodil ga je Jörg Haider.

Svobodnjaki so po taktiki »držite tatu« takoj skušali odgovornost za škandal zvaliti na socialiste in ljudsko stranko. Sedanji referat za ceste Grasser je ves razburjen zatrdil, da čez mizo njegovega referata nikoli ni šel noben dokument ali račun v zvezi z gradnjo avtocest.

V sredo, 7. junija, so socialisti šli v ofenzivo. Vodja deželnozbornskega kluba Peter Ambrozy je na podlagi pogodbe izključno odgovornost za izvedbo, nadzor in zaključne račune pri gradnji kara-

vanške avtoceste pripisal takratnemu cestnemu referentu (Jörg Haider), tajnik Repar pa je z inserati dokazal pretoke denarja od gradbenih firm, med drugim Universalu in STUAG, k svobodnjaškemu strankinemu listu »Kärntner Nachrichten«. Od decembra 1989 do junija 1991 in od julija 1991 do februarja 1992 so firme za objave plačale najmanj 400.000 šilingov. Repar je vprašal, kaj so si pričakovale, da so tako masivno podprle Haiderjev strankin list?

Dodaten kamenček v tem škandalu pa je priznanje dveh deželnih uradnikov, da sta na ukaz »od zgoraj« sodelovala pri izstavljanju manipuliranih računov.

Franc Wakounig

Pomembna pridobitev za slovensko posojilništvo! Preteklo nedeljo so v Pliberku svečano odprli prenovljeno stavbo posojilnice, ob tem pa se je zbrala množica udeležencev in kulturniških skupin. Str. 4.

KOMPROMIS

Slovenski govornik ob 10. oktobru

Pretekli teden je bila na dveh ravneh sprejeta kompromisna rešitev v zvezi z letošnjim plebiscitnim proslavljanjem. Stranke v deželnem zboru so se dogovorile, da v smislu predloga deželnega glavarja Zernatta in njegovega namestnika Ausserwinklerja 9. oktobra v okviru proslave uradne Koroške spregovori predstavnik koroških Slovencev. Na povabilo deželne vlade (ddr. Anderwald) je bil pretekli petek razgovor, na katerega so bili

povabljeni tudi predstavniki ZSO, NSKS, Cerkve in DS »Avstrijske narodnosti v SPÖ« ter predstavniki tako imenovanih domovinskih zvez. Sprejeta je bila kompromisna rešitev, da bosta na uradni proslavi v deželnem zboru spregovorila tako predstavnik koroških Slovencev kot tudi koroških brambovcev. Sodelovanje koroških Slovencev na uradni povorki 10. oktobra je prepuščeno krajevnim društvom, ki se bodo glede tega odločala na osnovi

vzduša in kakovostne stopnje sožitja v posameznih občinah. Predsednik ZSO dr. Sturm je za naš list dejal, da smo koroški Slovenci s privolitvijo v ta kompromis preskočili določeno senco v upanju, da bo to prispevalo k boljšemu vzdušju v deželi in da bodo lažje rešljiva še odprta vprašanja. O govorniku na proslavi bo razpravljala sosvet na prihodnji seji. Upati je, da bosta obe osrednji organizaciji predložili usklajen predlog.

Loibl-KZ Nord

Ljubelj – severno taborišče

Sobota, 10. junij 1995, ob 9. uri
za carinskim poslopjem

- 9.00 Glasbeni nastop moškega pevskega zbora SPD Borovlje in godbe na pihala Stahlklang iz Borovelj
- 9.00 Polaganje vencev francoske delegacije ob vhodu v predor
- 9.15 POZDRAV
Govor notranjega ministra dr. Casparja Einema
govor deželnega glavarja dr. Christofa Zernatta
govor boroveljskega župana dr. Helmuta Krainerja
za tem:
ODKRITJE INFORMACIJSKIH TABEL
govor: Jean Baptiste Mathieu, zastopnik francoskega nacionalnega združenja internirancev v Mauthausnu
- 10.15 Odhod udeležencev skozi predor na slovesnost, na kateri bo govoril predsednik RS Milan Kučan

Italija podstavlja nogo

Po zelo optimističnih napovedih po končanih pogovorih ekspertnih skupin EU in Slovenije za njeno pridruženo članstvo, ko je petnajsterica že uskladila svoje pogoje in predloge in je vse kazalo, da ni več ovir za podpis sporazuma, si je Italija vzela teden dni časa za »preučitev slovenske lastninske zakonodaje«. Gre za njene zahteve za povračilo zaplenjene lastnine po vojni pobeglim in izgnanim Italijanom v Slovenskem Primorju oz. Istri.

Italijanska poteza bo nedvomno zavrla dobro napredujoči proces vključevanja Slovenije v Evropsko unijo.

9. junija 1995, ob 19.30, na univerzi

»Slovenska narodna skupnost in njeni politični koncepti«

DIALOG dr. Marjan Sturm (ZSO)
dr. Matevž Grilc (NSKS)
VODI dr. Robert Saxer

kultur
&
komunikacija

k & k-CENTER V ŠENTJANŽU V ROŽU

SOBOTA, 10. 6. 1995, 19.00 ■ ODPRTJE

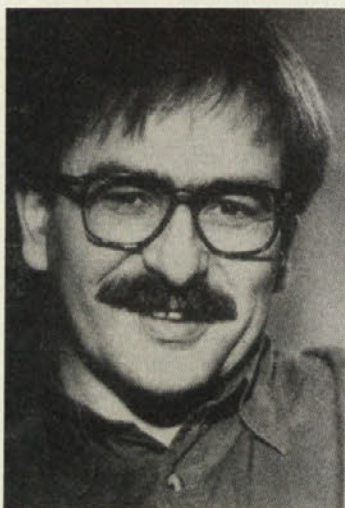
dr. Avgust Brumnik, predsednik Slovenske prosvetne zveze; pozdravne besede gostov ■ **Odprtje razstav** I Zorka L-Weiss »Od začetkov do sedaj« (retrospektiva), uvod: dr. Cene Avguštin I »Odkruški koroške dediščine« (etnološka razstava), uvod: univ. prof. dr. Janez Bogataj ■ **Kulturni spored** Šentjanški tamburaši, Kristijan Filipič (prečna flavta), Margot Sparouc (kitara) I **Ogled k & k-centra in bife** NEDELJA, 11. 6. 1995, OD 10. URE

■ **DAN ODPRTIH VRAT** ■ **Dopoldan** »Kapljica Mavrinka«, gostovanje z lutkovno predstavo iz Šmihela ■ **Popoldne** Moški zbor Kranj (Slovenija), Maria Klemenjak & Mathilde Supanz (Duo citer z Bistrice v Rožu), Franz & Andy (akrobatika), Duo Peugeot (H&H) I **Za jed in pijačo je poskrbljeno.**

Pred dvema tednoma (26. maj 1995) je urednica in podpredsednica Zveze slovenskih organizacij Sonja Wakounig k internemu glasovanju Narodnega sveta koroških Slovencev napisala za Slovenski vestnik odličen političen komentar »Kako »naštrikati« volitve?«. Ta je naletel na izredno pozitiven odmev pri bralcih, saj jih je bilo precej, ki so ji osebno čestitali ali pa se telefonično oglasili v uredništvu. Med njimi so bili tudi taki, katere ima Narodni svet za »svoje« in jim je zato vsilil glasovnice. Do sem vse v redu.

V zadnjem NT, 2. junija 1995, pa se je na komentar

KOMENTAR

postavljanju žena. Tudi v slovenskih strukturah, ker je prav v njih diskriminacija žena zelo očitna. Slovenska desnica, ki se iz političnih razlogov in škodoželjnosti – češ »zdaj ji je pa zabrusil« – poigrava s Frloževimi grobstmi, mora vedeti, da je zgubila čut za vsako človeško dostojanstvo in da je s takim obnašanjem na robu znosnega in dopustnega. Če se na Koroškem namerava na račun Zveze slovenskih organizacij profilirati s takšnimi izbruhi, Narodni svet za mnoge koroške Slovence in Slovence ne more biti vreden njihovega zaupanja. Take metode niso v skladu

Tednikov Frložev Luka – slovenski politični grobijan

Sonje Wakounigove odzval »Frložev Luka*«. In to na način, ki je podel, pod vsakim nivojem in tudi časopisu, v katerem je mogoče objavljati tako poniževalne in ostudne izlive proti ženam, jemlje čast. Podpredsednica Sonja Wakounig je s svojim kritičnim komentarjem zadela tako v živo, da ji Frlož ni bil sposoben odgovoriti z enakovrednimi političnimi argumenti. Ker je komentarka upravičeno in stvarno podvomila o pravilnosti »demokratskega glasovanja« NSKS, je Frložu vzelo sapo in se je poslužil najbolj primitivnih metod zaničevanja človeka.

Preveč enostavno bi bilo, če bi to Frložovo prostaško riganje videli samo kot neko osebno reakcijo pisca, ki se s svojim verbalnim in agresivnim seksizmom* skriva za masko Frloževega Lukana. Za to verbalno umazanijo sta odgovorna celotno uredništvo NT in NSKS kot njegov izdajatelj. Ta »glas iz domače vasi« ni naperjen samo proti Sonji Wakounigovi kot komentarki v Slovenskem vestniku, ampak je izraz sovraštva do žena nasploh, predvsem pa do žena, ki se politično udeležujejo.

S svojim »domačim glasom« je Frlož zelo jasno izpovedal, kako globoko sedi sovraštvo do žena v nekaterih

slovenskih moških glavah. Zahrbtno je razgrnil vse umazane predsodke in sovražne podobe o njih: žena je zahrbtna, ker »štrika svoje nadmodrosti«, žena je zapravljava, ker ji ni »žal denarja«, žena je lena, ker mora moški »pospravljati copate svoje površne žene«. Žene za Frloža celo ovirajo njegovo domačo emancipacijo, ker menda ne dovoljujejo, da bi se moški enakopravno angažirali pri gospodinjskem delu. Za take moške kot je Frlož, so žene stalno ogrožanje. Zato se tudi ne borijo za »enakopravnost žena v politiki«.

Slovenski moški, kakršen je Frlož, ne prenesejo, da bi slovenske žene samostojno politično razmišljale in ravnale. Zanje imajo svoj prostor edinole pri štedilniku, pri previjanju otrok in pomivanju posode, nikakor pa ne v javnem političnem življenju. Kajti ta prostor si svojijo slovenske moške narodne glave, predvsem še takrat, kadar gre za narodnopolitično vodstvo. V primeru, da bi ženska prevzela vodstveni položaj, je to v Frloževi dikciji samo še »komanda v politiki«.

Ta podel in seksističen napad mora biti izziv vsem, moškim in ženskam, da se z vsemi sredstvi uprejo nadaljnjemu zaničevanju in za-

z demokratičnostjo, spoštovanjem drugače mislečih in spoštovanjem človeškega dostojanstva.

Političen grobijan Tednikov Frlož pa je s svojim izlivom podkrepil naš argument, da se med koroškimi Slovenci zavzemamo za obstoj obeh političnih organizacij, kajti z ljudmi, ki uveljavljajo seksistično in nacionalistično ideologijo ter blatijo človeško dostojanstvo, je skupno politično delo skorajda nemogoče. Enako velja tudi za obe glasili. V Slovenskem vestniku ni prostora za seksistične komentarje, intervjuje in šale, za Tednikov nivo in njegovo reputacijo pa so odgovorni tednikarji sami.

Sta blatenje in izključevanje ljudi nova linija novega Narodnega sveta koroških Slovencev, ki naporeduje večjo odprtost in demokratičnost?

*) Frložev Luka je pred leti res živel v Klančah pri Galiciji. V nasprotju s Tednikovim je bil pravi Frložev Luka spoštovan in priznan. S takim sramotljenjem in smešenjem ljudi Tednik izraža svoj pravi odnos do preprostih ljudi na podeželju.

*) Seksizem je zaničevanje človeka zaradi pripadnosti k (ženskem) spolu.

Dr. Vladimir Wakounig
(tajnik ZSO)

Tiskovna izjava voditeljice založbe Drava k pisanju »Frložovega Lukana« v NT, 2. 6. 1995.

Vi in ve

ki ste slišali in slišale glas iz domače vasi, ki ste zaznali in zaznale znake časa, združite se in se uprite Frložem tega sveta, ki ženskam oporekajo pravico do javne besede, ki nas sramotijo zaradi naše pripadnosti k ženskemu spolu, ki nam dodeljujejo edino prostor ob štedilniku, katerim smo dobrodošle v javnosti samo kot njihove pomočnice in kot volilne ovce (kadar se jim zahoče legitimnosti svoje falokratije in uprizarjajo volitve).

Pozivam Vas, ženske in žene, moške in moše, da se še posebej kot pripadnice / pripadniki manjšine uprete take-mu kršenju človekovih pravic.

Ker od človeka, ki se je za

svoj napad »možato« skril za psevdonomom, ni kaj pričakovati, pričakujem od uredništva NT in od izdajatelja tega lista, Narodnega sveta koroških Slovencev, opravičilo za nekulturni napad na Sonjo Wakounig, urednico Slovenskega vestnika, podpredsednico Zveze slovenskih organizacij in avtorico založbe Drava, ki s svojim delom zgledno dokazuje, da se ženska pamet ne končuje ob štedilniku.

Dr. Helga Mračnikar

PORTRET

70-letnica dr. Erike Weinzierl

V torek, 6. junija, je velika dama sodobne avstrijske zgodovine univerzitetna profesorica dr. Erika Weinzierl slavila svojo sedemdesetletnico. Slavljenka je vodja avstrijskega inštituta za sodobno zgodovino na Dunaju, pred tem pa je bila profesorica zgodovine na salzburški univerzi. Dr. Erika Weinzierl se ni uveljavila le kot vrhunska poznavalka sodobne in polpretekle zgodovine, ampak predvsem kot osebnost, ki je vselej in povsod odločno nastopila proti tendencam antisemitizma, nasilja, neenakopravnosti in omalovaževanja nacizma in totalitarizma, in tako vtisnila svoj pečat tudi političnemu in družbenemu razvoju v državi. Kot kritična in aktivna kristjanka se je angažirala v smislu odprte Cerkve in ekumenizma ter za enakopravno sožitje v družbi, kar so ji nekateri politični in cerkveni dostojanstveniki zamerili. Vsem nam je še dobro v spominu njen govor na dunajski demonstraciji proti ločevanju v šoli, prav tako pa tudi nastop proti kandidaturi Waldheima za predsednika države.

Njena največja zasluga pa je brezdvomno, da se je znanstveno spoprijela s fenomnom antisemitizma kot družbeno-političnim pojavom, ki je prav v Avstriji posebno žilav in prisoten, in je za to problematiko znala senzibilizirati študirajočo mladino. Drugi veliki temi njene delovanja sta doba nacionalsocializma in antifasistični odpor.

Za sedemdesetletnico se je profesorici dr. Eriki Weinzierl poklonila dunajska univerza, slavnostni govornik pa je bil prejšnji zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger. Dr. Weinzierl je za sedemdesetletnico čestitala tudi Zveza slovenskih organizacij.

OBČINSKA SEJA V BILČOVSVU

Občina prigospodarila dobiček

Letni zaključek 1994, ki ga je predstavila županja Stefanie Quantschnig (z dohodki v višini 21.120.917,15 šil. in izdatki v višini 20.561.617,59 šil.) je bila ena najpomembnejših točk občinske seje 11. maja 1995.

Razveseljivo je, da smo prigospodarili dobiček v višini 559.299,56 šil.. Odločilni vzroki so bili dodatni dohodki iz komunalnih dajatev ter višji delež pri deljivih dajatvah s strani zveze, hkrati pa tudi nižji izdatki za socialno blaginjo (prispevki za kritje primanjkljaja deželnih bolnic).

Po poročilu kontrole, ki ni ugotovila nobenih napak, je občinski svet soglasno sklenil letni zaključek in županji soglasno razrešnico.

Slepanje o 1. dodatnem proračunu v rednem in izrednem delu je bila pomembna točka občinske seje. Ker smo prigospodarili dobiček, smo vendarle še lahko upoštevali svojčas ukinjene podpore za kulturno dejavnost. Vsa kulturna društva, ki imajo svoj sedež

v občini, bodo prejela finančne podpore.

Za novo sodelavko za pisarniška dela v občinski upravi je bila z večino glasov izvoljena gospa Claudia Schaunig. Ne da bi osporavali kvalifikacijo gospe Schaunig, pa moramo tu ugotoviti, da so občinske frakcije ÖVP, FPÖ in EL tokrat enostavno zanikale pomembne kriterije, katere smo sprejeli v sklopu objektivizacijskega postopka in ki smo jih upoštevali

pri predhodnih personalnih odločitvah. Ob takim ravnanju mora biti dovoljeno vprašanje, zakaj smo sploh izvedli objektivizacijski postopek, ki je ne nazadnje povezan tudi s stroški.

Sklep občinskega sveta o alternativni študiji za projekt čiščenja odplak je očitno povzročil (prehudo?) reakcijo. Ob sestavljanju osnovnih pogojev za oddajo študije, ki sta jih določala občina in ljudska iniciativa na skupnem sestanku, se

občinska odbornica Ingrid Zablantnik ni izkazala za politično tankočutno. Samo dejstvo, da ji očitno politično ni bilo po godu, da naloga za študijo ni dobil raziskovalni inštitut Joanneum Research, ki ga je ona podpirala, temveč inštitut UMBERA, še vedno ne opravičuje njenih osebnih napadov na posamezne občane. Živeta demokracija pomeni tudi sposobnost za sklepanje kompromisov. To naj bi bilo še posebno za člane občinskega sveta, ki imajo nalogo, da usklajujejo različna mnenja in gledanja občanov, samoumevno!

Požupan Hanzi Ogris,
občinska frakcija SPÖ

Esesovsko-policijsko taborišče na južni strani (II)

V začetku so esesovci razpotali s starim tovornjakom, ki ga je vozil 30-letni esesovec. Bil je v slabem stanju in vozil je le do 30 km na uro. Če se je ustavil v klancu so mu morali podstaviti zagozde. Poleti 1. 1943 so ga v strmini nad Lajbom pozabili zagozditi, tovornjak je začel drseti nazaj in udaril ob rob ceste. Na prošnjo komandanta so od okrožnega načelstva iz Radovljice dobili avtobus s civilnim slovenskim šoferjem Jožetom. Uporabljali so ga za prevoz hrane do konca vojne. Sicer pa je za potrebe taborišča in prevoz kaznjencev po pogodbi dajala tovornjake in šoferje firma Universale. Komandant taborišča ni imel svojega prevoznega sredstva. Od esesovcev, razen komandanta, zdravnika, kuharja in podoficirja (raportfirerja), ki je bil zadolžen za disciplino, v koncentracijsko taborišče ni smel stopiti nihče.

Prvi raportfirer je bil SS-Unterscharführer Hans Gogl, 20-letni Južni Tirolec. Francoski interniranec Jean Sauvage, ki je bil pisar v baraki števil. 1, ga je v prvem mesecu bivanja v taborišču videl jokati. Zvedel je namreč, da so bili pri bombardiranju Kölna ubiti mati, žena in hčerka. Gogl je govoril tudi italijansko. Ker je bil suh in je hodil oz. se zibal kot »čoln na vodi«, so mu Francozi rekli »Gonzesse« oz. »Danseuse«. V Mauthausnu je bil 1. 1942 komandant kazenske čete. Na Ljubelju je bil le eno leto, poleti 1944 je bil namreč premeščen v Ebensee, kjer je 7. sept. 1944 ukazal pobiti 44 padalcev angleške, ameriške in nizozemske narodnosti in se poboja tudi sam udeležil. 17. nov. 1944 je ubil tri internirance, med njimi Francoza Léona Saliamonisa. Bil je hudoben in okrut, pravi krivnik. Na Ljubelju je ob nedeljah včasih povsod dan planinaril. Ko je šel 15. avg. 1943 z nekim feldwebelom, komandofirerjem in velikim surovežem, proti Babi, se je feldwebel pri plezanju ubil. Gogl je bil odgovoren za mnoge uboje na Ljubelju, ki so bili posebno okrutni. Za pretepanje internirancev je kapojem in šefom barak nabavil gumijaste cevi. Na njegov mig se je trop kapojev in blokačev vrgel na kaznjence in jih začel pretepati in brcati. Govoriti z njim ni bilo mogoče. Interniranec Georges Huret, ki je dolgo načrtoval svoj pobeg (uspeh mu je šel 17. sept. 1944) je dvakrat poskusil, da bi ga ogovoril, a obakrat je za odgovor dobil kletve in udarce z bikovko po glavi.

14 Mauthausen na Ljubelju

Konzentrationslager Mauthausen - Außenkommando Loiblpaß

Piše Janko Tišler

Reportfirerja Hansa Gogla je zamenjal Sebastian Binder, človek srednje postave, star od 45 do 50 let. Zdravnik dr. Ramsauer ga je po vojni obtožil, da je pretepal kaznjence. Komandant Winkler ga je 7. maja 1945 postavil za vodjo stražarjev, ki so spremljali internirance z Ljubelja na Koroško.

Vsako jutro in zvečer so se esesovci postrojili in odkorakali z vodjo straže (komandofirerjem) do taboriščnih vrat, se postavili v špalir, skozi katerega so šli kaznjenci in jih sprem-

so jezik, najbolj surovi pa so bili do ujetih partizanov.

Prvi esesovski kuhar je bil Hans Weigel, pijanec in ne pripravi pameti. Pozneje je bil premeščen na fronto. Zamenjal ga je esesovec Alois Kirschbaum. Aprila 1945 se mu je pridružil še romunski folksdojčer Wilhelm Donau. Po kruhu so esesovci hodili dva do trikrat tedensko v Tržič v pekarno Martina Romiha, z mesom pa so se oskrbovali predvsem pri tržiškem mesarju Antonu Belharju. Ko pa so ob koncu ok-

ca vseh esesovcev na Ljubelju šla skozi njo in to zaradi raznih poškodb in obolenj, kot so: kila, pljučnica, zlomi, želodčne, trebušne, srčne in spolne bolezni, srbečica itd. Pri prometni nesreči s tovornjakom, ki se je pripetila 30. julija 1944 na cesti Ljubelj-Tržič, so bili ranjeni trije esesovci. Esesovski stražar Vinko Slapar je povedal, da je bil nekega dne v letu 1944 zaradi neprevidnosti policista ob čiščenju puške v esesovski baraki ubit en stražar, drugi pa težko ranjen.

Gaulajter Rainer na Ljubelju 4. dec. 1943

ljali do delovišča. Tu so se potem postavili na odredena stražarska mesta, kapoji pa so prevzeli svoje skupine.

Na delovišču je bilo nekaj esesovskih komandofirerjev, ki so nadzorovali delo internirancev v predoru ali pa na deloviščih zunaj njega. Ti so bili za kaznjence najbolj nevarni. Na primer Otto Bindrich je bil znan kot sadist. Pozneje je bil premeščen na koroško stran. Friedrich Porschel je nadziral skupine, ki so nakladale in prevažale les; kaznjence v predoru je nadzoroval »Haricot vert« (stročji fižol), kakor so Francozi imenovali visokega Prusa, ki je prišel iz Argentine kot dobrovoljec, da bi se »boril za veliki nemški rajh in za tisočletni mir«, kakor je to sam izjavil. Bil je strah in trepet. Nič boljši ni bil Ernest Mayer. Nekateri komandofirerji so skrivoma z daljnogledom opazovali, kako kaznjenci delajo. Potem so si poiskali žrtev, zapisali njegovo številko in zvečer je sledil »obračun« – udarci z bikovko.

Esesovci so bili po narodnosti predvsem Nemci in Avstrijci, večina starejših let, leta 1944 pa je prišlo tudi precej mladih (tudi 19 let) folksdojčerjev iz tedanje Jugoslavije (Štajerske, Gorenjske in Hrvaške), ČSR, Madžarske, Romunije in Poljske. Za jugoslovanske internirance so bili najbolj nevarni folksdojčeri iz Hrvaške (NDH), kajti razumeli

tobra 1943 postavili taborišče še na koroški strani, so ga kupovali tudi pri mesarju Antonitschu v Borovljah.

Zanimivi so podatki iz dnevnice blagajniške knjige, ki jo je vodila gospa Elze Belhar. V njen so vpisani predvsem denarni zneski, ki jih je za meso, salame in klobase v začetku le kratek čas plačevala firma Universale, potem pa esesovsko vodstvo taborišča na Ljubelju.

Iz arhiva bolnice na Golniku je razvidno, da je skoraj polovi-

Esesovsko-policijsko taborišče na severni strani

To taborišče so postavili civilni delavci in deloma tudi interniranci, katere so tedaj še vozili s tovornjaki preko ljubeljskega prelaza. Že pred začetkom dela so 15. julija 1943 Nemci premestili 10 policistov z južne strani za stražo pri civilnem taborišču in na delovišču okrog predora. Kaznjenci so od 18. julija delali na pristopni poti od glavne ceste (nedaleč od cestarja Maurerja) proti predoru in pripravljali teren za koncentracijsko taborišče. Ob koncu oktobra, ko so naselili prve internirance, se je število policistov povečalo na 20, a kaznjence so stražili le esesovci. V decembru 1943 in v januarju 1944 se je število policistov zmanjšalo na 15, število esesovcev pa po-

večalo na okrog 50, kajti v taborišču je bilo že nad 200 internirancev. V marcu pa vse do 18. aprila 1944 je bilo povprečno 325 internirancev, tega dne pa so število povečali na 390, glavni transporti pa so začeli prihajati šele v začetku poletja 1944. Vse do spomladi 1944 so Nemci smatrali, da na koroški strani ne obstaja nevarnost partizanskega gibanja. V Brodeh, dolini pod Ljubeljem, in v okolnih vaseh so bile v tem času doma le žene z otroci in nekaj moških, starih nad 40 let, vsi drugi pa so bili v nemški vojski, pri policiji ali orožnikih. V Brodeh je bilo doma do 25 moških. Skoraj polovica jih je bilo članov nacionalsocialistične stranke (NSDAP), organizirani pa so bili v deželno stražo (Landwache). Najbolj zagrizen nacist je bil gostilničar Peter Tschauko (Deutscher Peter), vodja NSDAP, nadalje Kristelj Poschinger (Tepi), vodja deželne straže, župan Petodnigg, priseljenec iz Tirolske, in cestar Avgust Maurer, pd. Štini. Ti so običajno vidno nosili značke NSDAP, drugi pa so jih imeli skrite za zavihkom suknjiča, predvsem kmetje slovenskega porekla, ki so bili prisiljeni vstopiti v stranko.

Poleg deželne straže so bile na vrhu Ljubelja in na Sapotnici (4 km od predora) še orožniške postojanke in vojaška postojanka v Slovenjem Plajberku (Windisch Bleiberg), okrog 5 km od predora. Za vzdrževanje reda in discipline med civilnimi delavci so Nemci računali tudi na svoje državljane, ki so bili zaposleni pri firmi Universale.

Proti koncu decembra 1943 so med stražarje v stražarskih stolpih okrog taborišča in na delovišču okrog predora vključili tudi policiste-oroznike. Tedaj je bilo zgotovljeno tudi skupno esesovsko-policijsko taborišče. Po pogodbi s firmo Universale naj bi obsegalo 3 stanovanjske barake s kuhinjo, v resnici pa sta stali samo dve: esesovska baraka nad in policijska pod taboriščem.

(Se nadaljuje)

ODKRITJE SPOMINSKIH TABEL

Na Ljubelj uro prej!

V soboto bo na avstrijski strani predora na Ljubelju svečano odkritje dveh spominskih tabel; na eni bo informacija o taborišču, na drugi pa skica njegove lege, kjer danes raste gozd.

Pobudnik postavitve teh tabel je iniciativna skupina s celovške univerze, ki se je pod vodstvom univ. prof. dr. Petra Gstettnerja ustanovila pred slabim letom. Podobne skupine delujejo tudi na drugih avstrijskih univerzah, z namenom, da osvetlijo zgodovino podružnic zloglasnega uničevalnega taborišča Mauthausen. Celovška skupina je ob sodelovanju drugih institucij in organizacij (mdr. Zveza

slovenskih organizacij) prejšnji mesec pripravila razstavo o ljubeljskem taborišču, ogledalo pa si jo je nad 3.000 obiskovalcev. Razstavo so povabili že v nekaj krajev in vse kaže, da bo postala potujoča.

Svečanost na Ljubelju (gl. oglas na 1. strani) bo ob 9. uri dopoldne. Program se bo začel točno, zato so udeleženci naprošeni, da pridejo k carinarnici do 8.30; parkirišča so organizirana na slovenski strani pred duty-free shopom, nazaj pa vas bodo pripeljali avtobusi. Po svečanosti bodo avtobusi vozili na slovensko stran. Na avstrijski strani bodo slavnostni govorniki minister za notranje zade-

ve dr. Caspar Einem, deželni glavar dr. Zernatto ter Jean Baptiste Mathieu, preživeli kaznenec, ki vsako leto udeleži svečanosti na slovenski strani Ljubelja. Moderirala bosta v dveh jezikih dr. Gstettner in dr. Sturm. Na svečanosti na slovenski strani bo govoril predsednik republike Milan Kučan.

Ob tej priložnosti bo Janko Tišler (njegove spomine že dalj časa objavljamo), ki je bil tedaj civilni uslužbenec, prejel visoko odlikovanje republike Francije.

Prosimo za pravočasen prihod (ob pol devetih!) in ne pozabite potnih listov.

OTVORITEV PRENOVLJENE POSOJILNICE V PLIBERKU

V ponos zadružnikom in občanom pliberškega okoliša

Kako močno je Posojilnica-Bank Pliberk zasidrana med prebivalstvom svojega širšega okoliša, je potrdila množična udeležba na njeni otvoritvi preteklo nedeljo, 28. maja.

Bilo je pravo ljudsko zborovanje z močno udeležbo kulturniških skupin obeh narodnosti in jezikov. Pliberška posojilnica je namreč v zadnjih letih močno povečala obseg poslovanja, zato so bili prostori v dokaj novi stavbi že premajhni in neustrežni. Odborniki so se torej odločili za desetmilijonsko investicijo za povečanje ter posodobitev in po načrtu domačega arhitekta Tomaža Hudla je nastala poslovna stavba, ki jim je lahko resnično v ponos. Seveda pa so lahko tudi zadovoljni z njenimi poslovnimi uspehi, saj je v 18 letih pošestdeseterila svojo bilančno vsoto s skromnih 12 na 625 milijonov, s čemer je že skoraj največja bančna ustanova v pliberškem okolišu.

Za uspehe gre seveda največ zaslug prodornemu in sposobnemu timu sodelavcev, ki ga

Otvoritve se je udeležilo več kot tisoč obiskovalcev

vodita direktor Jožko Nachbar in namestnik Jurij Mandl, ter usklajenemu sodelovanju z upravnim odborom posojilnice, kateremu že dolga leta predseduje Lipej Kolenik.

Tudi z občino posojilnica uspešno sodeluje, podžupanja Helga Kristan ji je ob otvoritvi

priznala velik prispevek k gospodarskemu razvoju kraja in jo celo imenovala za partnerja občini.

Mihi Antonič, predsednik Zveze slovenskih zadrug, je prizadevnemu zadružnikom in uslužbencem čestital, posojilnično poslovanje pa postavil

drugim celo za zgled. Skupaj z direktorjem Zveze, dipl. trg. Jozom Habernikom, pa je obema najzaslužnejšima vodjema podelil Janježičevi priznanji – Jožku Nachbarju zlato, Juriju Mandlu pa srebrno.

Na slavnosti je predsednik Kolenik orisal razvoj pliberškega posojilništva in spomnil tudi na težave v preteklosti, za prihodnost pa je izrekel optimizem. Ob vse večji odprtosti meje in posodabljanju finančne zakonodaje ima posojilnica dodatne možnosti, da posega tudi v širši slovenski prostor.

Nadaljnja govornika na slavnosti sta bila južnotirolski poli-

tik dr. Hubert Frasnelli ter ekonomski svetnik Fric Kumer, ki se je posojilnici hkrati zahvalil za pomoč v imenu domačih društev.

V zelo bogatem kulturnem programu so sodelovale domala vse kulturne skupine iz občine; od zborov moška zbora »Foltej Hartman« in »Kralj Matjaž«, Mešani pevski zbor Podjuna in Mlada Podjuna, Godba na pihala iz Šmihela in »Jauntaler Trachtenkapelle« ter ansambla Alpe-Adria Sextett in Podjunski muzikantje.

Novo poslopje je blagoslovil pliberški mestni župnik Ivan Olip. Ob otvoritvi so zadružniki izdali tudi bogato in lepo urejeno brošuro s predstavitvijo svoje posojilnice in jo poslali vsem gospodinjstvom. Praznik so skupaj zaključili na velikem družabnem srečanju.

Posojilnici-Bank Pliberk, njenemu vodstvu, odbornikom in zadružnikom k uspehom z najboljšimi željami za nadaljnji razvoj čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

KULTUR & KOMUNIKACIJA

Pred odprtjem k & k

To soboto, 10. junija, bo Slovenska prosvetna zveza odprla nov kulturni in komunikacijski center, k & k v Šentjanžu v Rožu. Že samo ime pove, da gre za neke vrste novo programsko zasnovo, ki naj bi služila več namenom kot običajni kulturni domovi. Prireditvena kultura z uvajanjem t. im. manjših umetniških programov, stalne etnološke in umetniške razstave, izobraževanje ter ustvarjanje mladinskega komunikacijskega centra na vaški, regionalni in nadregionalni ravni, to so glavni vsebinski poudarki njegovega bodočega programa.

Leta 1992 je SPZ v ta namen kupila staro šolo v Šentjanžu in jo v zadnjih dveh letih obnovila, preuredila in dogradila. Poleg lepih razstavnih prostorov in prostorov za izobraževanje je čar obnovljene stavbe podstrešna prireditvena dvorana, ki sprejme do 180 ljudi. Pred poslopjem pa se na velikem in prostornem travniku ponujajo možnosti za prireditve na prostem. To je dragocena pridobitev za kulturno življenje na Koroškem, ki bo nudila možnosti tako domačemu prosvetnemu društvu kot širši okolici. Pri tem pa SPZ poudarja, da bo k & k odprt za vse, katerim gre za kulturno ustvarjanje in ki imajo veselje s kulturo. Odprt bo tako slovensko kot nemško govorečim.

Najprej je SPZ iskala primerne prostore za postavitev svoje etnološke zbirke približno 700 različnih izjemno dragoc-

nih eksponatov – od panjskih čelnic preko železnin, glinastih izdelkov do kmečkega orodja. Ker se prizadevanja, da bi etnologija dvojezičnega ozemlja postala del vsesplošne koroške etnologije, ki bi bila vključena v koroški deželni muzej, niso uresničila, je SPZ v dogovoru z Etnografskim muzejem v Ljubljani kupila to stavbo v Šentjanžu, da v njej uresniči svoje muzejske načrte. Vendar v k & k ne bo klasičen muzej, kakršnih smo vajeni drugje: v večini primerov gre za »mrtve« muzeje, ki si jih enkrat ogledaš in s tem je tudi že opravljeno. V k & k želimo program kulturnega dogajanja ob narodopisni zbirki zasnovati tako, da bo ob primernem prikazu etnologije mogoče razbrati delo člove-

ka v socialni in ekonomski odvisnosti z družbo in naravo in pa medsebojne človeške osnove v vsej socialni in družbeni naravnosti. V tem oziru SPZ pomaga etnološki oddelek ljubljanske univerze, sodelujejo pa že tudi muzejski pedagogi in etnologi celovške in dunajske univerze.

Čeprav je bila za SPZ vzrok za nakup stare šole v Šentjanžu najprej potreba po muzejski ureditvi etnološke zbirke, se je kaj hitro izkazalo, da je v tem posloju mogoče storiti mnogo več za kulturo. Že med preurejanjem in dogradnjo je bilo v Šentjanžu precej živo, neovirano je delala igralska skupina, vadili so tamburaši, gostovale so skupine iz drugih krajev. Ko pa so bila letos pozimi glavna

gradbena dela končana, so domačini v novi podstrešni dvorani uprizorili »Lumpacija vagabunda«, kmalu zatem je gostoval Slovenski oktet in že do otvoritve se je zvrstilo šest gledaliških predstav. Mladina iz kraja in okolice pa je hišo že sprejela za kraj vsakodnevnega srečanja.

SPZ pa želi k tej razvejani ponudbi dodati še izobraževanje, ki se doslej še ni v zadovoljivi meri zasedalo v kulturnem življenju. Predvsem pri raznih izobraževalnih tednih je opaziti, da prevladujejo vsakdanje pevske in gledališke dejavnosti, izobraževanje pa je zapostavljeno. V Rožu je te ponudbe dokaj malo in prav v tej smeri naj bi se prizadevali v novem k & k. Jezikovni tečaji, raziskoval-

ne delavnice in seminarji so možne oblike izobraževanja, za letos pa še napovedujejo predavanja o kulturni dediščini ob primeru etnološke zbirke SPZ, razstavo o pozabljenem koncentracijskem taborišču na Ljubelju in predstavitev slovenske knjige o tej problematiki, seminar o sociokulturni dejavnosti na podeželju in predavanja ob 50. obletnici osvoboditve in 40-letnici državne pogodbe.

Iz posebne brošure, ki bo izšla prav za odprtje k & k, je razvidno, da gre za resen in zanimiv projekt, v katerega je vključenih več raziskovalcev in pomembnih kulturnih ustvarjalcev. Od celovške prek ljubljanske univerze se je mreža sodelavcev razpredla do vseavstrijske delovne skupnosti za regionalne kulture, to pa utegne popestriti in dvigniti novo programske ponudbe v k & k.

Z vsakim projektom so povezane materialne osnove, predvsem vprašanje subvencioniranja in finansiranja. Gradbena dela so stala nad 2 milijona šilingov, blizu milijona pa je stala notranja obnova in oprema prostorov. Glavnino subvencij je prispeval državni sekretariat za Slovence po svetu v zunanjem ministrstvu Slovenije in urad zveznega kanclerja na Dunaju, manjši delež pa tudi ministrstvu za pouk in kulturo in za znanost in umetnost na Dunaju, z manjšim prispevkom pa je pomagala tudi koroška deželna vlada.

Od 10. junija dalje, torej od dneva uradnega odprtja, bo k & k odprt vsako sredo in petek od 9. do 12. ure in vsak torek, četrtek in soboto od 18. do 20. ure.

J. M.

PISMO IZ EKSILA

Neznanska kraja

Dragi mi Vestnikov Jože pišeš, da moj koroški narod žaluje za menoj, da zastran mene nimaš več miru ne na ulici ne pred telefonom na uredniški mizi, da te ženstvo in moštvo, mlado in staro, sprašuje, zakaj le sem zapustil Koroško, da Vestnikovi bralci in bralke objokujejo prazno rubriko, kjer so še nedavno blestele moje tedenske papeško češčene jezikovne postile, ter da je zavladal v naših zavednih vrstah pravi kaos in preplah zaradi mojega molka, češ kaj če nikoli več ne bomo slišali besed iz Messnerjevih karizmatičnih ust (*pazi, Jože, da ti ga stavec ne bo pihnil in nadrukal »karioznih« ust, na tvoji Trbiški cesti so mi že vsega šenta zakuhali!*) in sploh ne bomo več vedeli, kako je prav in kako je narobe živeti narodu, ki umira, pa umreti noče. In tako naprej.

Dragi prijatelj, močno obžalujem, da spravljam tebe v takšno zadrego, svoje nepozabne ljubljene Dravce in Dravke, Čedravce in Čedravke pa v takšno bivanjsko stisko, ali kaj

čeva, jaz sem v svojem bistvu tudi samo človek: življenje je kakor otroška srake – kratko in usrano, noben vrag ti ga ne podaljša in noben bog, opere pa te tudi nobena tica ne, če se sam ne spoznaš na tisti hreščeči računalnik na pralnem stroju – hrrrks, blu blo blu bla, pa se ti ustavi meni nič tebi nič in ne prdne več, gate pa v budli ...

Da, dolgost življenja našega je kratka, al' dneva ne pove nobena Pratika... Opravkov pa še toliko, da ne veš, katerega bi se najprej lotil!

In vendar se svojim želječnim bralkam in bralcem ne bi bil takole čez noč izneveril, da se mi ni napelela huda neizgoda, zaradi katere sem moral nemudoma v svet povezat se s firmo INTERPOL, ker koroška KRIPO zadevi preprosto ni kos.

Toda greva po vrsti: bral sem tamle okrog svetega Jožefa v resnem, zanesljivem časopisu, da imajo današnji Avstrijci nakopičenih nič manj ko – in summa – 3300 milijard šilingov, pošastno impozantno vsoto, razdeljeno na vse Avstrije

– od dojenčkov do starcev – pol milijona na državljan! Jaz pa nič! Razumeti moraš, da si ne bom sam razbijal glave o tem, kdo je populil mojega pol milijona. Takoj sem se povezal z avstrijsko KRIPO, ki je resda specialno šolana za tatinstvo vsakršne skrivnostne vrste, ali kaj misliš, Jože, kaj so mi ti specialisti odgovorili: »Für eine SCHWEINEREI solchen Ausmaßes sehen wir uns überfordert, und außerdem haben wir derzeit alle Hände voll zu tun mit Jörg Haiders Karawankenautobahnskandal, wo es nicht nur um eine lächerliche halbe Million ÖS, sondern um mehr als hundert Mille geht. Sie werden einsehen, daß der Arme als mitverantwortlicher LH in einer größeren Scheiße sitzt als Sie mit Ihrer halben Million!«

Pomislili, kakšni arogantni fantje! In me sploh niso do kraja poslušali, ko sem jim skušal

dodajčati, da sta okradena tudi oba moja sinova s svojima družinama, dalje obe moji ločeni ženi, vseh skupaj nas je v prvem kolenu dvanajst, v drugem in tretjem pa še trinajst, torej in summa dvanajst in pol milijona škode! Eni sami moji nečakinji, se pravi njenemu soprogu, uglednemu katoliškemu zobarju v Tirolah, so tatovi prizanesli, tako da imata (oba skupaj) pol milijona suhih.

In pomislil še to, šef KRIPE v Krumpendorfu me je skušal nazadnje še politično zajahati, češ ali naj pretipamo obisti »zuerst einmal den Multimillionären in ihren slowenischen Reihen«, vešda sem ga takoj zavrnil, češ naši zavedni milijonarji, veletrgovci z novci svoje z božjo pomočjo pridobljene milijone sproti po božjih zapovedih razdeljujejo ne samo revežem in sirotam brez staršev, ampak predvsem tudi našim iglarskim družinam, pisarjem in slikarjem vseh stilov, naj se le sam prepriča in si ogleda njihove razkošne privatne galerije, glasbene in literarne matineje in soareje (ne samo svinje-reje), ki jih brez njihove prirojene širokosrčnosti, brez njihove srčne kulture, brez njihove plemenite radodarnosti

sploh ne bi bilo.

No, končno me je razumel in je uvidel, da so takšni bogataši zunaj vsakršnega suma: pri njih mojega pofuljenega pol milijona ne bo mogoče najti.

Toliko za danes. V prihodnjem pismu bom pa, bog se usmili, čisto političen.

*Pozdravljam tebe
in vse ljubo bralstvo SV,
vaš zvesti Eksulant*

Postskriptum

Prosim te za uslugo, da pofaksaš tistemu onému, nekakšnemu »Frloževemu Lukanu« v NT, ki si je samovoljno nadel moje ime, teh nekaj vrstic:

Svarilo vsem mojim (r)epigonom

*Luka na Koroškem
bil sem in sem zmeraj še
en s a m:
vulgo mi je Pokrznik,
tam ljudski svoj patent imam.*

*Kdor ime si moje znano
upa kar tako ukrasti,
mora mu politični ugled,
a ne greben, prej zrasti.*

GLINJE PRI BOROVLAH

Kranjska nedelja in brod

Veseli se opravljenega dela, čeprav je brod še na »kozah« ...

Oživljanje starih običajev in šeg, ki so že skoraj izginili v pozabo ali pa jim je to grozilo, je lepa stvar in dandanes tudi zelo v modi. Že star domači pregovor pravi, da ima vsaka vas svoj glas, isto pa dostikrat velja tudi za šege in navade. V Glinjah pri Borovljah so stoletja obhajali tako imenovano »kranjsko nedeljo« in pod vasjo je brod veliko rodov prevažal ljudi, živino in robo vsake sorte z enega brega Drave na drugega. Ob modernizaciji življenja, sem sodi tudi gradnja hidrocentral, sta kranjska nedelja in brod prišla v pozabo.

Gotovo bi tako ostalo še leta, če se ne bi mlada Antoničeva gostilničarja Gundi in Hannes Schaschl odločila, da poživita žegnanje na »kranjsko nedeljo«, ko v Glinje niso priromali samo Selani, ampak predvsem Tržičani in verniki iz drugih župnij na Kranjskem. Za ples in dobro vzdušje pa so po-

skrbeli podjanski godci Lipuš, Petjak in Krop.

Vzporedno s tem je skupina mož pod vodstvom majorja Rauperja začela graditi nov brod po starih načrtih. Primereno obležan in suh smrekov les za devet metrov dolgo in pičle tri metre široko plovilo je dal Brodnik pri Kočuhi, po starih originalnih načrtih pa so ga zgradili in sestavili v Antoničevem hlevu v Glinjah.

Brod, včasih jih je čez Dravo vozilo precej, o čemer pričajo domača hišna imena »pri Brodniku«, bojo v vodo spustili prihodnje leto, ko bojo z brega na breg napeli potrebno žico.

Običaj, da Tržičani in Gorenjci na »kranjsko nedeljo« romajo v Glinje, je neposredno v zvezi z glinjskim farnim patronom sv. Valentinom. Ta irski menih je v zgodnjem srednjem veku pred svojim prihodom v Glinje misijonaril tudi v Tržiču. Imel je poseben dar

zdravljenja. Predvsem uspešen je bil proti epilepsiji, tako da je ljudstvo to bolezen kar po njem imenovalo »folentinova«. V Glinjah je dolga leta delovala tudi tako imenovana »Bratovščina sv. Valentina«, kot so sploh v Glinjah na kulturno-prosvetnem področju tudi sicer orali ledino, kajti tu je začela delovati prva slovenska čitalnica na Koroškem in ena prvih sploh na celotnem slovenskem jezikovnem področju. V bližini, na Trati, pa je na začetku tega stoletja nastal kulturni dom pri Cingelcu, ki ga je SPD »Borovlje« zelo dobro obnovilo.

Franc Wakounig

»NIKAMOR VTKANA SLED«

Slovenska povojna lirika v nemškem prevodu

Avstrija je na poti v Evropo, njene državne meje pa so deloma jezikovne meje, za katerimi se nam skriva neznano – »sled, ki ni vtkana nikamor« (N. Grafenauer).

Taka ugotovitev je vzpodbudila založbo Edition Atelier na Dunaju, da po objavi češke literature približa nemškim bralcem tudi slovensko liriko. Ker je eden njenih avtorjev koroški literat Janko Ferk, so njemu prepustili izobir in uredništvo te

knjige. Skupaj s Petrom Kerschejem sta prevedla po pet izbranih pesmi devetnajstih slovenskih povojnih lirikov, od Kocbeka prek Kuntnerja, Koviča, Fritza do Marjana Strojana in Mojce Seliškar. Koroško zastopata Andrej Kokot in Gustav Januš. Prof. Denis Poniž je napisal odlično in izčrpen pregled slovenske lirike v različnih obdobjih, v Sloveniji in zamejstvu.

Za predstavitev knjige na Koroškem so v okviru literarnih večerov celovške knjigarne Landhausbuchhandlung brali avtorji Ervin Fritz, Marjan Strojnan in Gustav Januš slovenske originale, igralec Herbert Marko pa prevode. Dvojezičnim bralcem je bil večer dodatna motivacija, da si pri prihodnjem obisku v slovenski knjigarni nabavi slovensko liriko in jo prebere v materinščini. Za nemško govoreče pa je knjiga dragocen prispevek za uveljavitev slovenske literature in zблиževanje sosednjih narodov, ne samo, toda predvsem na Koroškem.

Nirgendwo eingewebte Spur, Anthologie slowenischer Lyrik, Herausgeber Janko Ferk, edition Atelier, Wien 1995, 142 strani, 220.– šil.

Obisk iz Prekmurja

Pred kratkim so v okviru študijskega izleta dvojezične učiteljice iz Prekmurja obiskale Koroško. Med drugim so si ogledale pouk na Mohorjevi ljudski šoli, kjer sta jih prisrčno pozdravila šolski zborček in ravnateljica Marica Hartman, na sporedu pa je bil tudi ogled dvojezičnega vrtca.

PRIREDITVE

PETEK, 9. 6.

- ŠENTPETER pri Šentjakobu – VŠGP
16.00 in 20.00 Sklepna prireditve Višje šole za gospodar-
ske poklice
CELOVEC; ORF Theater – KKZ, ORF, Slov. spored
17.00 Koncert mladinskega zbora RTV Slovenija
CELOVEC, občinski center Waidmannsdorf
20.00 Ein Fest für Johanna Dohnal (Glasba, ples in komuni-
kacija)

SOBOTA, 10. 6.

- LJUBELJ, za carinarnico
9.00 Spominska svečanost KZ Ljubelj (gl. str. 1); prosimo
za pravočasen prihod, ne pozabite potnih listov!
TINJE, v Domu
14.00 do nedelje, 11. 6., ob 17.00: Seminar »Zadovoljivo
reševanje narodnostnih konfliktov«, prispevek
k spominskemu letu 1995. Vodi mag. P. Hämmerle.
ŠENTJANŽ, k & k center (bivša stara šola) – SPZ
19.00 Otvoritev k & k centra z razstavo Zorke L-Weiss in
etnološko razstavo »Odkruški koroške dediščine«
ŽITARA VAS, v lj. šoli – SPD »Trta«
20.00 Mednarodno folklorno srečanje

NEDELJA, 11. 6.

- ŠENTJANŽ, k & k center – SPZ
10.00 Dan odprtih vrat s kulturnim in zabavnim progra-
mom (glej stran 1)
GLOBASNICA, v lj. šoli – SKD »Globasnica«
20.00 Poletni koncert; sod. MePZ »Peca«, otr. zbor
»Živ-žav«, MoPZ »Franc Leder Lesičjak«

PONEDELJEK, 12. 6.

- TINJE, v Domu
20.00 Pogovori strokovnjakov: dipl. inž. W. D. Huber, mag.
Daniela Obiltschnig, dr. V. Wakounig, min. sv. dr. J.
Dvorak. Pogovori se nadaljujejo v torek, 13. 6., ob
9.00 do 18.00
BISTRICA na Zilji, v kulturnem domu – KIS
20.00 Uspešno travništvo – praktični nasveti, ref. Werner
Majer, Nemčija

TOREK, 13. 6.

- CELOVEC, pred slov. gimnazijo – SSK
15.00 Ekskurzija h Gospe Sveti, Krnskemu gradu, na
Plešivec in Štalensko goro; prijave pri prof.
Wakounigu ali prof. Dolinarju
TINJE, v Domu
20.00 Predavanje dr. Avgustina Malleja z diskusijo »Kako
so Slovenci skušali preboleti pregon«; vodi Franc
Černut

ČETRTEK, 15. 6.

- TINJE, v Domu
20.00 Koncertni večer, nast. Ingrid Semmelrock in Sylvia
Sagmeister

SOBOTA, 17. 6.

- ROŽEK, pri Rodarču (Valentinič) na Ravnah pri
Rožeku
13.00 do 17.00 Oblikovanje gline, tečaj; vodi Nežika
Novak
ŽVABEK, na Suškem gradu
20.30 Srečanje okteto

NEDELJA, 18. 6.

- ŠENTJAKOB, v farni dvorani – Društvo upokojencev
14.00 Kulturna prireditve z družabnim srečanjem
DOBRLA VAS, v farni cerkvi – SPD »Srce«, farni svet,
Singgemeinschaft
20.00 Musik des Mittelalters – srednjeveška glasba; nast.
Hortus Musicus

SREDA, 21. 6.

- TINJE, v Domu
19.30 Igra z ognjem – uvod v problematiko uničenja okolja,
pred. dr. Hubert Požarnik, Ljubljana

ČETRTEK, 22. 6.

- TINJE, v Domu
19.30 Nas tretji svet še potrebuje? Predava dr. Gerhard
Bittner

NEDELJA, 25. 6.

- PODPECA, pri Peršmanu – Zveza koroških partizanov
14.00 Tovariško srečanje demokratov in antifašistov s slove-
snostjo ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom
BOROVLEJE, v mestni hiši – SPD »Borovlje«
15.00 Slavnostna prireditve ob 90-letnici SPD Borovlje in
125-letnici slovenskega katoliške konstitucionalnega
društva

Slovenski vestnik čestita:

gospodu Janku Tolmajerju s
Spodnjih Rut na Radišah za
86. rojstni dan; gospodu Ru-
diju Lampichlerju z Radiš za
30. rojstni dan; gospodu Ri-
hardu Vejniku z Rebrce za
60. rojstni dan; gospodu Mi-
haelu Kraigerju z Metlove za
60. rojstni dan; gospodu
Adolfu Piceju z Žamanj za
70. rojstni dan; Mariji in Jan-
ku Tolmajerjevima s Spodnjih
Rut za 55. obletnico poroke;
gospe Johani Micheutz iz Ži-
tare vasi za rojstni dan;
gospodu Primožu Jer-
neju s Horc za 80.
rojstni dan; gos-
podu Antonu
Žužku s Klopinja
za 72. rojstni dan;
za osebne praz-
nike članom

društva upokojencev Pliberk:
Gretki Čepin iz Podgore, Ma-
riji Butej iz Večne vasi, Jane-
zu Apovniku iz Borovij, Ma-
riji Žagar iz Večne vasi, Vidi
Koncilijsa iz Vogrč ter Petru
Gerdinu iz Male vasi za 80.
rojstni dan; gospe Mariji
Nertz z Bistrice pri Šmihelu
za 85. rojstni dan; gospe Mir-
jam Polzer-Srienzi, ki je na
graški univerzi prejela naziv
magistre iuris; gospem Pavli
Gallob, Juliji Roblek
in Zofki Rakušek
iz Sel za rojstni
dan; gospe Moni-
ki Krištof iz Vid-
re vasi za rojstni
dan; gospe Ivani
Stefaner-Weiss iz
Šentjanža za roj-
stni dan.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na osrednjo prireditev
tovariško srečanje

demokratov
in antifašistov

**v nedeljo, 25. junija,
ob 14. uri pri Peršmanu**
v Podpeci nad Železno
Kaplo.

Srečali se bomo proti-
fašisti in demokrati
iz Avstrije, Italije
in Slovenije.

SREČANJE MATURANTOV

razredov 8a/8b –
leta 1975
od 1. 7. do 2. 7. 1995
s pričetkom ob 18. uri
Kraj: Penzion Krona, Zgor-
nja Lipnica pri Radovljici
Micka in Nanti Olip

VABILO

na srečanje maturantov
8.a razreda 1969/70,
17. junija 1995, ob 14. uri
v Volksskeller – Stüberl
v Celovcu
Seveda lahko pripeljete
tudi svoje družinske člane.
Lojz Popotnig

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

**teden mladih
umetnikov na Rebrci**

od 24. 7., do 29. 7. 1995
za otroke od 6. do 12. leta.
Prijave sprejema KKZ,
tel. 0463/51 62 43.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

obvešča, da je
muzej NOB pri Peršmanu
spet odprt vsak dan
razen ob ponedeljkih
med 8. in 18. uro do
konca oktobra.

ZVEZA
SLOVENSKIH ŽENA

sporoča, da bo tudi letos
organizirala

**letovanje otrok
v Poreču**

Kdaj:
od 20. do 31. julija 1995
Cena:
letovanje vključno s prevo-
zom stane 3.000 šilingov
Prijave sprejema:
ZSZ (Milka Kokot),
tel.: 0463/51 43 00-40

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

Jezikovne počitnice 1995

od nedelje, 2., do sobote, 22. julija 1995

v osnovni šoli Grm v Novem mestu

Jezikovne počitnice so namenjene mladim od 10. do 16. leta.
Cena: 4500 šilingov.

V ceno je vključeno:

- tri ure pouka dnevno (razen ob sobotah in nedeljah)
- skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok
- polna integracija v vestno izbrani družini z otroki v isti starosti
- ves čas tečaja oskrba in pomoč našega spremljevalca
- spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih
- možnost za šport in razvedrilo, srečanja z mladimi
- prevoz v Novo mesto in nazaj

Prijave sprejema Krščanska kulturna zveza,
10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec, tel. 0 46 3/51 62 43.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Petek, 16. 6.**
18.10 Kulturna obzorja
Sobota, 17. 6.
18.10 Od pesmi do pesmi
– od srca do srca
Nedelja, 18. 6.
6.30 Dobro jutro na
Koroškem
18.00 Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 19. 6.
18.00 Glej na Gurah ena
zvezda sveti...
Neposreden prenos
iz Hodiš.
Torek, 20. 6.
18.10 Partnerski magacin
Sreda, 21. 6.
18.10 Društva se
predstavljajo
21.04 Srednjeevropski
obzornik

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 11. 6.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 12. 6.

16.20 TV SLO 1

■ »Zibelka slovenstva« že
četrto stoletja povezuje
Koroško dijaško zvezo z
dijaki srednje šole v
Postojni. Obvezen vsakič
je postanek na »Sončnih
Djekšah«.

■ Spominski plošči na
avstrijski strani Ljubelja:
Znaka proti »pozabi«
koroške zgodovine
■ K & K center Šentjanž:
Ne reminiscenca, temveč
znak odprtosti ob zavesti
lastnih korenin.

■ Dr. Hubert Frasnelli, juž-
notirolski politik evropskega
kova.

■ Od križev do kapelic:
Znamenja ob Zilji so
pomembni sestavni del
ljudske dediščine.

gallery 'anin

otvoritev razstave
la grande fete

Andreas Krištof-Frlin –
oljne slike
v soboto, 10. 6. 1995, ob 19. uri
v Šmihelu nad Pliberkom, št. 7.
Galerija bo odprta do 9. 7. 1995,
dnevno od 16. do 19. ure.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov
s posebnim poudarkom na
narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

IN MEMORIAM

Umrla nam je Bica

Na binkoštni ponedeljek je v celovski bolnišnici ugasnilo življenje naše Bice Franciske Pörsch iz Železne Kaple. Mirno je zaspala, prav tako kot si je vedno želela. Njenega trpljenja je bilo že skozi 94 let dolgo življenje dovolj, preveč za enega človeka.

Ob razmišljanju o naši Bici spomin zanese v Lepeno, kjer se je v Kölichovi družini rodila v Pečnikovi bajti. Bilo je sedem otrok, kruha pa premalo. Že pri dvanajstih letih je izgubila mamo in morala prevzeti gospodinjstvo. Stara komaj šestnajst let je šla za kruhom, in sicer služiti k teti k Auprihu, nato pa k Holerju v Lobnik. Tam je spoznala bodočega moža Franca Pörscha in se pri triindvajsetih z njim poročila. Življenje sta si uredila v temačnem Lobnikovem grabnu. Povila je štiri otroke.

Vojni čas je Bici prizadejal največ gorja. Dva sina so Nemci mobilizirali, mož je moral k Grenzschutzu. Po razmahu partizanskega gibanja in njenega

sodelovanja z njim so jo v januarju 1944 aretirali in jo odpeljali v žensko koncentracijsko taborišče Ravensbrück. Po posredovanju sina Johana, tedaj nemškega vojaka, so jo po sedmih mesecih izpustili in vrnila se je v izropano bajto v graben. Sin Franc se ni vrnil iz vojne, hčerka Elči in sin Kori pa sta šla kmalu od doma, v Celovec in Škofiče. Želja po soncu se ji je izpolnila, ko sta mož in sin Johan po vojni zgradila nov dom na vznožju Lobnika.

Pörscheva Bica je že zdavnaj vdovela, potem pa je živela samo še za svoje vnuke. Od nje niso nikdar odhajali praznih rok. Preživela je tudi oba svoja sinova, zadnja leta, ko so jo moči že precej zapuščale, pa je živela ob skrbni negi svoje snahe Elze.

Danes, ko se bomo na kapelskem pokopališču poslovili od naše Bice, si jo bomo še enkrat vtisnili v spomin z vso njeno dobroto, vdanostjo in trpljenjem. Počivaj v božjem miru!

Jože

PISMO BRALKE

Ni ga vetra, da bi razgnal oblake moje skrivnosti

Zelo globoke besede, ki jih je zapisal naš pesnik Andrej Kerkotič. In ravno te lepe besede so bile povedane poleg drugih ob obletni proslavi na Kapelskem pokopališču. Ampak pri nas na Koroškem piha po pedesetih letih nič kaj prijeten veter. V letu tolerance si koroški slovinci predstavljamo sodobnega vremena-mirnega sožitja med slovinci in tudi sosedi, ne pa da bi še sedaj iskali in po imenih imenovali 50 ali večletne heroje. Čast in priznanje in zahvala jim gre in to jim izpričujemo nešteto krat na proslavah, pohodih in spominskih svečanostih. Če pa jih hočete, jih lahko poiščemo še danes po naših domovih, ki niso razupiti in ne tiščijo v ospredje in ne na prve sedeže in prva mesta

na plakatih. In če bi ne bilo takih herojev in herojk bi pri nas na Koroškem utihnila slovenska kultura že zdavnaj. Mislim da so tudi sodobni kulturniki herojstva vredni ne pa tako nesramne kritike po časopisih. Kdor pa se sam imenuje in ima za heroja pa je v resnici podoben Hajderju, ki išče samo »jaza« kot on.

S spoštovanjem

Marica Orasche

P.s.: Prosim da napišete dobesedno!!!

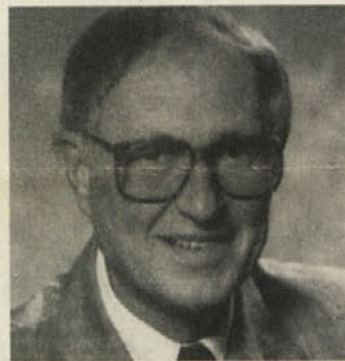
Res smo napisali dobesedno, nič nismo popravljali ali spreminjali. Kljub temu pa ne vemo, kam pravzaprav merijo Vaše besede. Veseli smo Vaše ugotovitve, »če bi ne bilo takih herojev in herojk bi pri nas na Koroškem utihnila slovenska kultura že zdavnaj.« Saj prav za to gre!

Pa lep pozdrav!

Uredništvo

ZASLUŽNI PEDAGOG

Franc Kukovica upokojen

Ravnatelj ljudske šole v Žitari vasi, zaslužni politični in kulturni delavec Franc Kukovica je (za nas vse presenetljivo) s 1. junijem odšel v pokoj. Nikakor ne dvomimo, da bo mladostni Franc polno zaposlen tudi od-

slej, vendar se bo posvečal zadevam, ki jih je moral zaradi službe včasih nekoliko potisniti v stran. Zvedeli smo, da se je marsikateremu malčku na šoli utnila solza, ko so zvedeli, da njihovega ravnatelja ne bo več na šolo, posebej še, ker jih je vneto treniral v nogometu. (Uspeh si oglejte na športni strani!)

Dragi Franc, želimo ti obilo veselja v tem, kot sam praviš, tretjem obdobju življenja in prepričani smo, da ne bo nič manj plodno in razgibano kot prejšnja!

Zveza slovenskih organizacij
in uredništvo Slovenskega
vestnika

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Vsakdanje nasilje

piše dr. Štefka Vavti

Nasilje proti ženskam v družbi in družinah je bilo dolga leta tabuirano, tako da se o tem dolga leta v javnosti sploh ni govorilo.

Družina naj bi bila – po idealizirani varianti – kraj rekreacije in počitka, zasebna sfera, v katero naj se javnost ne vtika. Ne nazadnje tudi zato družine navzven kažejo podobo ali pa vsaj fasado harmoničnega družinskega življenja celo še takrat, ko v njej v resnici že zdavnaj vlada pekel.

Nasilje proti ženskam in tudi spolno zlorabljanje v družbi kar radi potisnemo v kot psihičnih problemov, ki jih pač ima nasilen moški. Bolan je, morda je alkoholik, na vsak način je ubožec on, ne pa ženska, ki jo pretepa.

Znana je tudi teorija o masohizmu, ki v prvi vrsti izpostavlja delež, ki ga ima pri nasilju ženska sama. Po tej teoriji ženske ne uidejo ali pa zapustijo partnerja, ki je nasilen (pri tem ne mislim le na fizično, temveč tudi na še bolj razširjeno psihično nasilje, skrit cinizem ipd.) zato, ker so pač masohistične in »rade« trpijo oz. celo potrebujejo bolečine. Nasilje jim ne nazadnje dovoli izživeljanje lastnih agresij in narcističnih občutkov (saj je takšna ženska za ves svet »mučenica«, »edinstvena ubožica«). Ti teoretiki menijo, da ženske naravnost provocirajo bolečino, s tem pa tudi nasilje moškega, ker tako družinsko ozračje potrebujejo za svoje čustveno ravnotežje.

Spet drugi teoretiki so potisnili nasilje v predalček alkoholizma: moški, ki se vda za alkoholu, pač ne more več kontrolirati svojih čustev, svoj agresivni potencial izživelja v alkoholiziranem stanju, ker ga v njem ne more nihče obsojati (»saj ne ve, kaj dela!«).

Nekateri smatrajo nasilje tudi za potreben izbruh stalno potlačene agresivne klime v družini. Takšno vzdušje najdemo v prvi vrsti tam, kjer se konflikti ne rešujejo, temveč le pometajo »pod preproge«.

Razlikujemo fizično in psihično nasilje. Psihično je največkrat dobro skrito, a še bolj boleče. Prizadete ženske pa največkrat potrebujejo terapevtsko pomoč, ki jim šele pomaga, da zapustijo (psihično ali fizično) nasilnega moškega. Enako velja tudi za moške, ki so žrtve nasilja ženske (latentno nasilje, ki se kaže v družinskih strukturah kontrole in v čustvenih odvisnostih moškega od ženske).

Piše
dipl. biol. Tatjana Angerer

Vrt v juniju

V juniju posejemo zeleni in rdeči zimski radič, florentinski ali bolonjski janež (za zelenjavo), endivijo, pozne sorte brokolov in črno redkov. Presadimo na stalno mesto brstični ohrovt, pozno zelje, navadni ohrovt, kolerabo, rdeče zelje, blitvo in zeleno. Znova lahko posadimo nizki fižol. Med fižol, solato in rdečo peso posadimo nekaj štrajja, ki odganja črne fižolove uši. Prst med sadikami rahlo prekrijemo s približno 5 cm debelo plastjo pokosene in osušene trave. Pastorimo vse, kar smo morda zamudili v maju.

Ker glog letos kasneje cveti, ga lahko še nabereimo za čaj. Obenem nabereimo tudi materino dušico, ozkolistni trpotec, preslico, brezgovo cvetje, zdravilni jetičnik in lipovo cvetje.

Prvič porežemo koper, žajbelj, poprovo meto, štraj, baziliko,

sivko, majaron, meliso in timjan. Sedaj je tudi čas (in slovenska navada), da spečemo prvo pehtranov potico v tem letu.

Sadno drevje škropimo s škropivom iz vratiča in pelina. Če je treba, škropimo tudi vrtnine. Fižol škropimo proti ušem s škropivom iz octovčevih listov in cvetov (Rhus typhina – Essigbaum).

Ponekod je letos izredno veliko polžev. Najbolje je, da jih pobiramo. Okrog zelenjavnega vrta položimo zvečer deske, zjutraj jih dvignemo in pobereimo polže, ki so se zbrali pod njimi. Stezice med gredami posujemo z žganim apnom. Prek apna polži ne morejo lesti, ker jim potegne vodo iz sluzi. Kjer je vrtna prst kisla, ji apno, ko se

presnovi, tudi koristi, ker zmanjša kislost.

Ker v naravnem vrtu ne uporabljamo sredstev za zatiranje plevelov, si moramo junija vzeti čas tudi za pletev. Pogost »plevel« je zvezdica (kurja črevca), ki jo lahko porabimo pri pripravi enolončnice ali pa jo primešamo solatam. Če se je na vrtu zasejal njivski osat, pobereimo čim mlajšega in ga skupaj s koprivami in spinačo ali mangoltom porabimo za prikuho. Če se je kje razrastla njivska preslica, jo uporabimo za pripravo škropiva, uporabimo pa jo – skupaj z brezovim listjem in regratom – tudi za pomladanski čistilni čaj. Nekaj preslice posušimo za zimo (za čaj) in za pripravo spomladanskih škropiv.

Rastlin, ki jih pobiramo z vrta, ne pulimo, ampak jih porežemo tik nad površino zemlje. S tem, da pustimo korenine v zemlji, preprečimo motnje v življenju mikroorganizmov v prsti.

Prihodnjič o
kakovosti prsti in gnojenju

Nogometno prvenstvo ljudskih šol v velikovškem okraju se je končalo z zmago šolarjev iz Žitare vasi. V izredno napeti tekmi, ki se je končala z rezultatom 4:3, je Dani Košmrlj dal odločilni gol proti Tinjam.

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

SAK izgubil tekmo, ne pa prvenstva!

SAK – WAC 1 : 2 (0 : 1)

SAK: Preschern, Savič, A. Sadjak, Zankl, M. Sadjak, Sumberac, Wölbl, Blajs, Eberhard (79. Skof), Petschenig (77. Paulitsch), Pihorner;
Gol za SAK: Sumberac (84.)

Okrog 1200 navijačev je prišlo na igrišče ASV in videlo zanimivo tekmo. Le izid tekme ni bil lahko drugačen.

Igralci WAC so z zelo agresivno igro dobili večino dvobojev in čeprav je Slovenski atletski klub odigral na domačih tleh eno najboljših tekem, je moral igrišče zapustiti kot poraženec.

Po dveh napakah vratarja SAK je WAC z 2 : 0 prevzel vodstvo, tudi sodnik Benko je z nekaterimi nerazumljivimi odločitvami prispeval svoje, SAK pa ni popustil in v 84. minuti je **Valdiju Sumberacu**, ki je to-

krat bil zelo prizadeven, uspelo rezultat znižati na 2 : 1. Ofenziva SAK se je začela prepozno, vendar bi z malo sreče v še zadnji minuti **Marjanu Sadjaku** uspelo izenačiti, a njegov strel z glavo je za las zgrešil gol.

SAK ima še vse v svojih nogah

Za izid prvenstva ta tekma še ni bila odločilna, kajti SAK še vedno vodi z eno točko prednosti in v preostalih dveh tekmah lahko s svojo borbenostjo in preudarno igro odloči prvenstvo v svojo korist.

Sicer prihaja v nedeljo v Trnjo vas v goste beljaški VSV, ki je za SAK še vedno eden najbolj neprijetnih nasprotnikov, vendar so igralci prepričani, da bodo s podobno podporo navijačev in z malo sreče Beljačane poslali domov brez točke.

Dr. Ivan Ramšak:
»SAK bo prvak!«

Kljub porazu sem prepričan, da bomo postali prvak regionalne lige in da se bo uresničila naša želja. Zahvalil bi se vsem navijačem, ki so tokrat prišli in nas vzpodbujali do zadnje minute. Videli smo, da je ob takem vzdušju in ob tako mogočni kulisi navijačev vsaka tekma lahko vrhunska. Žal pa je sodnik spet igral pomembno vlogo – v negativnem smislu – in ne bi rad nekoč zvedel, da so o prvaku in napredovanju odločali »zgoraj«.

Za tekmo proti VSV bosta na voljo spet Smid in Lippusch, poškodovan je Eberhard. Ekipa je telesno dobro pripravljena, od vsega začetka moramo napadati, vsi pa vemo, da moramo zmagati.

NOGOMET – PODLIGA IN RAZREDI

Pred zadnjim krogom

PODLIGA – VZHOD

Za binkošte ekipe v podligi in nižjih razredih niso tekmovali, zato prvenstvo zaključujejo ta konec tedna.

Kot kaže, so nekatere ekipe že končale to sezono, kajti v zadnjih tekmah niso več pokazale prave zavzetosti, ker so uvrstitve na lestvicah večji del že dokončne.

V podligi-vzhod je **Bilčovs** svoje upanje na drugo mesto že zdavnaj opustil, trener Sigi Hobel se je boril s posebnimi okoliščinami, moral tudi sam spet obuti nogometne čevlje, mesto v zgornjem delu lestvice pa je vsekakor lep uspeh.

Globalnica pa se bo žal morala v relegacijskem tekmovanju boriti proti izpadu, kajti v prvem letu v podligi je zasedel le predzadnje mesto.

1. RAZRED-D

V prvem razredu-D so tudi **Selani** že nekaj kol pred zaključkom tekmovanja zapravili možnost za prvo mesto in so v zadnjih tekmah nekoliko popustili.

Tudi moštvo iz **Železne Kape**, ki je prvenstvo že zaključilo, v naprej preloženi tekmi

proti Galiciji zmagalo s 3:0, svojega cilja ni povsem doseglo in je prvenstvo zaključilo na 7. mestu.

Šmihel se nahaja v zadnjem delu lestvice in se je komaj rešil izpada, kateremu pa se ni moglo izogniti moštvo iz **Dobrole vasi**.

2. RAZRED-E

Prvak v 2. razredu-E je sicer že znan – moštvo DSG Borovlje se je po 15. letih igranja v tem razredu končno povzpelo razred višje – za drugo mesto pa se še potegujeta **SAK II** in Ochsendorf.

Z zmago v zadnji tekmi želi trener Kreutz svojemu moštvu zagotoviti drugo mesto, kar bo nedvomno izvrsten uspeh za mlado ekipo, ki je letos prvič tekmovala v tem razredu. Zadnja tekma, SAK II – Žihpolje, bo v nedeljo, 11. 6., ob 16. uri na igrišču ASV v Trnji vasi.

SAK – VSV

v nedeljo, 11. 6. '95
ob 18. uri
na igrišču v Trnji vasi
Predtekma:
SAK II – Žihpolje

KOLESARJENJE

Peter Wrolich vodi v avstrijskem pokalu

S tretjim mestom na krožni dirki v Raglitzu je 21-letni Peter Wrolich s 367 točkami prevzel vodstvo v tekmovanju za avstrijski pokal kolesarjev, za katerega šteje štirinajst najbolj pomembnih dirk v Avstriji. Tekmovanje prejšnjo soboto je bila sedma dirka, po rezultatih sodeč pa je Peter ta čas torej najboljši kolesar Avstrije.

Kljub temu pa na krožni dirki po Avstriji ne bo vozil za reprezentanco, ker je pri kolesarjih »politika« takšna, da si zvezni trener ne more privoščiti, da bi v rdeče-belo-rdeči ekipi vozili le člani iz enega moštva (v tem primeru Schuh-Ski-Scott). Tako je Peter za težko kolesarsko preizkušnjo po Avstriji predviden za prvo rezervno

v reprezentanci, verjetno pa bo vozil v močni ekipi Regional II. Dirka po Avstriji se začne 8. junija, 15. junija bo cilj etape v Beljaku, prihodnji dan pa bo start za predzadnjo etapo v Bačah. Petru želimo mnogo športne sreče na tej težki preizkušnji!

POTOVANJE NA ŠKOTSKO

Planinska sekcija Avto-Celje prireja potovanje z modernim turističnim avtobusom agencije Happy Holidays na Škotsko od 14. do 20. julija.

1. dan, 14. 7.: Celje – Nemčija (potniki s Koroškega vstopijo v Beljaku). Nočna vožnja. **2. dan**, 15. 7.: Calais – London. S trajektom v London in ogled mesta. **Prenočitev. 3. dan**, 16. 7.: London – Scarborough – Edinburg (prenočitev) **4. dan**, 17. 7.: Edinburg – Perth – Pit-

lochry – Aviemor – Loch Ness. **Prenočitev. 5. dan**, 18. 7.: Loch Ness – Oban – Glasgow. **Prenočitev. 6. dan**, 19. 7.: Glasgow – London – Calais. **Prenočitev. 7. dan**, 20. 7.: Francija – Nemčija – Koroška – Celje. Cena potovanja: 680 nemških mark. V ceni je vožnja, trajekt, hoteli na bazi polpenziona, vstopnine, degustacija viskija, vodič. **Podrobnejše informacije pri Urški Brumniki, ZSO, 0 46 3/ 51 43 00-14 do 16. junija.**

Posojilnica-Bank Zila

nudi službeno mesto

Potrebno znanje obeh deželnih jezikov! Pričakujemo angažiranost in veselje do kontaktiranja z ljudmi.

Ponudbe z življenjepisom naslovite na:

Posojilnica-Bank Zila
Kaiser-Josef-Platz 6
9500 Beljak/Villach

POSOJILNICA - BANK BOROVlje - FERLACH

Povezovalna ustanova za kulturo in šport
Wir fördern Sport und Kultur
Mi smo vedno v Vaši bližini
Wir sind immer in Ihrer Nähe
Vaša banka s tradicijo
Ihre Bank mit Tradition

Vaš partner za vsa denarna vprašanja
Ihr Partner in allen Geldangelegenheiten

Veselimo se Vašega obiska
Wir freuen uns auf Ihren Besuch

Hauptplatz 16, 9170 Borovlje/Ferlach,
Tel. 0 42 27/32 35, Fax: 0 42 27/33 38